

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการให้บริการสนเทศด้านอาชีพ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาผลของการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง
2. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ และกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ และกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะก่อน การทดลองกับระยะติดตามผลแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสวน (จันทนุสรณ์) ปีการศึกษา 2544 ที่มีคะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ต่ำกว่า 29 คะแนน จำนวน 12 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการสุ่มเข้ากลุ่ม (random assignment)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการให้บริการสนเทศด้านอาชีพ
2. แบบสอบถามการเลือกอาชีพ
3. แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (the self directed search)
4. แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง
2. วิธีดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 2.1 ระยะก่อนทดลอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2544 ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามการเลือกอาชีพ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (the self directed search) แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยเลือกนักเรียนที่มีคะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพต่ำกว่า 29 คะแนน ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากรที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 12 คน โดยสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน
 - 2.2 ระยะทดลอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 มิถุนายน 2544 ถึงวันที่ 20 กรกฎาคม 2544 กลุ่มทดลองผู้วิจัยให้บริการสนเทศด้านอาชีพ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที วันจันทร์ และวันพุธ กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้ารับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
 - 2.3 ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนในกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม ตอบแบบสอบถามการเลือกอาชีพ

และตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (the self directed search) อีกครั้งหนึ่ง แล้ว
พิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนจากอาชีพที่นักเรียนเลือกภายหลัง
การทดลอง

2.4 ระยะติดตามผล ทดลองเสร็จ 20 กรกฎาคม 2544. ถึงวันที่ 20 สิงหาคม 2544
หลังการทดลองเสร็จสิ้นไป 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ตอบแบบสอบถาม
การเลือกอาชีพและตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส เพื่อเป็นการติดตามผล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์และ
นักเรียนกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์และ
นักเรียนกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือก
อาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือก
อาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือก
อาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลอง
ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองพบว่า
เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

กล่าวคือ ระยะก่อนการทดลองคะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากรายชื่อนักเรียนที่มีคะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพต่ำกว่า 29 คะแนน จำนวน 12 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ จำนวน 6 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 6 คน โดยในระยะหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ สามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองสูงขึ้น แสดงว่าโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาที่ต้องการจะให้นักเรียนรับรู้ ในเรื่องข้อสนเทศด้านอาชีพซึ่งแสดงรายละเอียดด้านข้อมูลต่าง ๆ และการใช้สี ภาพลายเส้นที่มีการเคลื่อนไหว ตลอดจนเสียงดนตรี ทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจอาชีพและสามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของไมเนอร์ ซูเปอร์ และไมเยอร์ อาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบียร่วมกับบริษัท ไอ.บี.เอ็ม. ได้ทดลองนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานแนะแนวอาชีพโดยการพัฒนาโปรแกรมการใช้การศึกษาแบบทดลอง พบว่าโปรแกรมนี้ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเองและสำรวจรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เช่น คุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบอาชีพ รายได้และการทำงาน แนวโน้มตลาดแรงงาน เป็นต้น รวมทั้งได้รู้จักสภาพของตนเอง และสามารถนำเอาคุณสมบัติเหล่านั้นมาสัมพันธ์กับเป้าหมายทางอาชีพได้ (พรรณี เกษมกล, 2530, หน้า 38) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของเนตรนภิส แสงฉวีวงศ์ (2540, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพของนักเรียน พบว่านักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศโดยคอมพิวเตอร์หลังการทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในระยะติดตามผล นักเรียนที่ได้รับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ สามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองนั้นคงอยู่จนถึงระยะติดตามผล ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมนั้นไม่ได้รับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพแม้เวลาจะผ่านไป และได้รับข้อมูลต่าง ๆ จากการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ ได้รับข้อมูลในการสำรวจตนเอง ข้อมูลด้านสนเทศเกี่ยวกับอาชีพอาชีพต่าง ๆ ไม่ชัดเจน จึงทำให้เลือกอาชีพที่ไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพในระยะหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์และนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ และกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะกลุ่มทดลองที่ซึ่งได้รับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์นั้น ได้รับการจัดกิจกรรมที่บรรยากาศในการเรียนรู้ไม่เคร่งเครียด เน้นที่ตัวนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบใหม่และทันสมัย นักเรียนจึงสนใจข้อมูลสนเทศมากขึ้น นักเรียนได้สำรวจตนเอง สำรวจอาชีพต่าง ๆ ด้วยตัวเอง จึงสามารถที่จะเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา ลีณะธรรม (2535, หน้า 243 อ้างถึงใน ประดิษฐ์ ทิพย์สมบัติบุญ, 2538) ซึ่งได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่างกันได้ที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอนกับการสอนตามคู่มือครู ในด้านเจตคติพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอนกับวิธีสอนปกติ มีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ เลือกอาชีพได้สอดคล้องน้อยกว่ากลุ่มทดลองหรือไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ และกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองแตกต่างกันในระยะหลังการทดลอง

3. คะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพในระยะติดตามผลของนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์และนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ และกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่ากลุ่มทดลองได้รับข้อมูลสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับข้อมูลสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ ซึ่งผลการศึกษากครั้งนี้สอดคล้องกับฮอลแลนด์ (Holland, 1994, p. 45) ที่ศึกษาพบว่า บุคคลจะเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองมากขึ้น หากบุคคลนั้นได้ทราบว่าตนเองมีความสนใจในอาชีพอะไร มีความสามารถเพียงใด มีความถนัดอะไร มีบุคลิกภาพอย่างไร และบุคลิกภาพนั้นเหมาะสมเพียงใดกับอาชีพนั้น ๆ วิธีการที่นักเรียนได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์นั้น เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนเนื่องจากการเรียนรู้ด้วยสื่อชนิดที่เป็นประสบการณ์ที่แปลกและใหม่ มีการใช้สี ใช้อาพ เสียงดนตรีที่เป็นการเพิ่มความเหมือนจริงและดึงดูดใจให้

นักเรียนอยากเรียนรู้ ลักษณะของโปรแกรมให้ความเป็นส่วนตัวกับ นักเรียน เป็นการจัดกิจกรรม โดยชี้ให้นักเรียนเป็นสำคัญ จึงทำให้นักเรียนสามารถวางแผนเลือกอาชีพที่นักเรียนต้องการในอนาคต ได้สอดคล้องกับตนเองมากขึ้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่คงทนในระยะเวลาต่อไปเนื่องจากการเรียนรู้ที่เกิดจากการสำรวจความสนใจของตัวเองเป็นหลัก ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมนั้น นักเรียนไม่ได้รับ ข้อเสนอแนะทางด้านอาชีพ จึงขาดโอกาสในการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพจึงทำให้วางแผนเลือก อาชีพสอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ บุญคง (2542, หน้า 33) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุด ระบบโครงร่างของร่างกายสำหรับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียน ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเหตุผลที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศ ด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ และกลุ่มควบคุม เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง แตกต่างกันในระยะติดตามผล

4. คะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการ สสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 4 ที่ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรม การให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของ ตนเองในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนกลุ่มที่ได้รับ ข้อเสนอแนะด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์แล้ว ทำให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพต่าง ๆ และสามารถสำรวจ ความสนใจของตนเองว่าสนใจอาชีพอะไร ข้อมูลที่ได้รับในเรื่องของอาชีพ ประกอบด้วย คุณสมบัติ ของผู้ประกอบการอาชีพ รายได้และการทำงาน แนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน โอกาส ก้าวหน้าในอาชีพ แนวทางการศึกษาต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน นอกจากนี้นักเรียนยัง ได้สำรวจและเข้าใจโลกของอาชีพ เข้าใจกระบวนการเลือกอาชีพต่าง ๆ จึงสามารถที่จะเลือก อาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองสอดคล้องกับสติเวน (Stewen, 1995 cited in Holland, 1994, p. 48) ที่กล่าวว่า การให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพนั้นจะช่วยให้เด็ก สามารถวางแผนแสวงหาอาชีพต่าง ๆ ในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเองมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวมาพอสรุปได้ว่าความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ในระยะหลังการทดลองสูงกว่า ระยะก่อนการทดลอง

5. คะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะก่อนการทดลองกับระยะติดตามผลแตกต่างกัน ทั้งนี้การให้บริการสนเทศโดยคอมพิวเตอร์เป็นการให้นักเรียนได้เรียนรู้ข้อสนเทศด้านอาชีพจากความต้องการของนักเรียนเอง คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสนองต่อการเรียนรู้ของบุคคล และทำให้นักเรียนมีโอกาสเรียนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แล้วเข้าใจเนื้อหามากขึ้น และการเรียนรู้ยังคงอยู่ในระยะติดตามผลจึงทำให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของโอเดน (Oden, 1983 อ้างถึงใน ประดิษฐ์ ทิพย์สมบัติบุญ, 2538, หน้า 20) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 9 ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพบว่า นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผล สูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง

6. คะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับ โปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือกอาชีพในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะหลังจากที่นักเรียนได้รับการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการเลือกอาชีพ โดยเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับคุณลักษณะของตนเองสูงขึ้น เพราะนักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจตนเอง เรียนรู้และเข้าใจในโลกของอาชีพ ซึ่งมีข้อมูลช่วยในการตัดสินใจที่ชัดและตรง ความต้องการของตัวเอง จึงสามารถวางแผนเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองสูงขึ้นในระยะหลังการทดลอง ยังส่งผลทำให้เกิดความคงอยู่ถึงระยะติดตามผล

จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลจากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ สามารถนำไปใช้ในหน่วยงานที่มีบุคลากรและเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการแนะแนวทางด้านอาชีพได้ และควรเพิ่มอาชีพใหม่ ๆ ในแต่ละกลุ่มอาชีพ เพื่อครอบคลุมความสนใจของนักเรียน

2. อาจจะปรับข้อมูลโปรแกรมการให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยคอมพิวเตอร์ ในรูปแบบการ์ตูน 3 มิติ หรือนำเสนอในรูปแบบของเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนที่ต้องการให้ข้อมูล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรทดลองใช้การให้บริการสนเทศทางด้านอาชีพ กับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น โรงเรียน หรือวิทยาลัยสารพัดช่าง เพื่อสำรวจความสนใจในอาชีพให้เหมาะสมกับหลักสูตรสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแนะแนวอาชีพต่อไป

2. ควรศึกษาผลของการให้บริการสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ ในด้านการศึกษา หรือด้านอื่น ๆ